

రచన : పి. శ్రీనివాసరావు

ఎదురింటి రేడియో వినిపిస్తున్న లతామంగేష్కర్ గానం అతడిని పొగ మంచులా ఆవరించుతున్నది. పూర్వ కాలంలో కిన్నెరల కంఠాలు ఇంతకంటే మధురంగా, లలితంగా, సమ్మోహన కరంగా వుండేవా అనుకున్నాడు. చల్లని గాలికి సేదదీరుతూ, ఆలోచిస్తున్న అతడికి లీలగా, సున్నితంగా గాలివీద తరంగాలుగా తేలివస్తున్న ఆ సంగీతం ఊహించరాని ఆకంఠాన్నిస్తున్నది. పరిసరాల్ని మరిచి, మైమరచివున్న అతనిలోని ప్రతి అణువూ ఆ సమయాన కరిగి గానరురిలో లీనమైపోతోంది. తను ఆ గాయకురాల్ని యెదురుగా కూచోబెట్టుకుని ఆమె గానాన్ని యెఱుపోకుండా, ఎవ్వరి కంఠకుండా నిరోధించి పొదివి పుచ్చుకోవాలి అంటోంది అతని మనసు. హృదయాన్నింతగా కదిల్చే శక్తి, శాంతిని ప్రసాదించే మార్దవం ఏ ఇతర కళలోనూ లేదేమనుకున్నాడు. ఇలాంటి అమృతమయ సంగీతంలో స్వార్థరహితంగా ఈ గాయకులు ఇతరుల కెంత సుఖాన్నిస్తారు!

అతని ప్రశాంతాన్ని భంగపరుస్తూ “కలవరమాయె మదిలో” అని పాడుతూ మెల్లెక్కుతున్న రంగడుకూడా స్వార్థం లేకుండా ఇతరుల సుఖంకోసం కష్టిస్తాడు. రంగడు భుజంమీద నీటిబింద పెట్టుకుని గంతులు వేస్తు మెల్లెక్కుతున్నాడు. యెప్పుడూ వచ్చీరాని సంగీతం ఆలాపిస్తుంటాడు ఉత్సాహంతో జీవితంమీద చిరాకుతో, వైమనస్యంగా, ముఖాలు అస్తమానం ముడుచుకుని నీరసంగా కూర్చునేవాళ్ళలో సహితం జీవితంమీద విరక్తి కలిగిస్తాడు తన అకుంతితచైతన్యంతో. వాడి ముఖంమీద విచారరేఖ లెప్పుడూ గోచరించవు. వాడికి బ్రతుకు ఒక ఆట విడుపు—అందుకు కారణం వాడిలో అప్పుడు తొణికిసలాడే యావనమైనా కావచ్చు. జీవితంలో యేలాంటి బాధ్యతలు లేకుండాపోవడమైనా కావచ్చు. రంగడిమీద ఆధారపడి జీవించేవార్లెవరూ లేరు. వాడు సర్వకాలాల్లో భయపడుతూ కాపాడుకోవలసిన ఆస్తులూలేవు.

“రంగడూ! ఇలారా” అని పిలిచాడు తను.

బిందె దింపివేసి తిరిగి వచ్చాడు గంతు లతో. రంగ డెప్పుడు భూ మి మీ ద తిన్న గా నడిచి యెరగడు. గంతులు, లేక పోతే పెద్ద పెద్ద అంగలు. పదిహేడే శ్యున్నా ఆ వయసుకు మించిన శరీరపుష్టి వాడిలో.

“ఏం పిలిచారయ్య గారూ!” నవ్వుతూ అడిగాడు.

“రెండు ప్లేయర్లు సిగ రెట్లు తెచ్చి పెడతావూ?” రెండణా లిచ్చాడు తను.

“వో!” అని గంతులమీద వెళ్ళి తిరి గొచ్చాడు సిగ రెట్లతో. “చెయ్యలేను!” అనడురంగడుయేపనిచెప్పినా. అందుకే తనకి రంగడంటే తగని అభిమానం. ముఖ్యంగా వాడి అంతు లేని ఉల్లాసంచూస్తే తనకెంతో అభిమానం.

“పాతాళ భైరవి చూశావారంగడూ?”

“నాలుగుసార్లు!”

“అంత బాగుండేం నీకు?”

“భలే బాగుందయ్య గారు. పాటలు చాల బాగున్నయ్!”

“అందుక నే నా వుషారుగా ఆ పాటలు పాడుతున్నావ్!”

అని తను అనే సరికి వాడికి సిగ్గొచ్చే సింది. తలవంచాడు నవ్వుతూ.

“రంగడూ! అన్నం తిందువుగా నిరా!” గోపాలంగారు కేకవేసే సరికి “వస్తానండి!” అంటూ రంగడు మేడ మీదికి తుర్రుమన్నాడు.

గోపాలంగారింట్లో రెండేళ్లనుంచీ పని చేస్తున్నాడు రంగడు. పొద్దుటే సి మెంటు

ఫ్ఫ్లక్టరీ కెళ్తాడు, యింట్లో పనులు చూసి పెట్టి. సాయంత్రం చీకటి పడక ముందే తిరిగి వచ్చి నీళ్లు పోస్తాడు యింట్లో. వుషారుగా వుంటాడుగాని, ఇతరుల విషయంలో యెన్నడూ జోక్యం కలిగించు కోడు. అందరి పట్లా వినయ విధేయలతో ప్రవర్తించడం వాడి నైజం.

గోపాలంగారింట్లో వుండక పూర్వం రంగడు గుంటూరు లో క్రియన్ కాలేజిలో లెక్చరర్ జేమ్సన్ గారింట్లో వుండేవాడని తనతో గోపాలం చెప్పాడు. జేమ్సన్ తనకి కొద్దిగా పరిచయం. ఆయన చాల ధర్మ పరుడు, సాధు స్వభావుడు. అలాంటి యజమానిని రంగడు యెందుకు వదిలి వచ్చాడో తనకి అర్థం కాని సమస్య వింది. యజమానీ, నౌకరూ, యిద్దరూ మంచివాళ్లయినప్పుడు యిలా విచ్చిత్తి యెందుకు కలగాలో తనకు బోధ పడలేదు. యెలాగైనా కారణం తెలుసు కోవాలని తన కెంతో కుతూహలం.

వాకనాడు తను రంగణ్ణి పిలిచాడు భోజనమయ్యాక. యధాప్రకారంగా సిగ రెట్లు తెప్పించుకుని, తాపీగా పొగలు విడుస్తు “భోజనం చేశావా రంగడూ?” అని అడిగాడు.

“ఆఁ” అన్నాడు రంగడు.

“యేం తిన్నావ్ రా అయితే!”

“బంగాళాదుంపకూర, కందిపచ్చడి, చారు, మజ్జిగ!”

“భేష్! నా హోటలు భోజనంకన్నా నీపనే సుఖంగా వుంది. అయితే నిన్ను గోపాలంగారు బాగా మేపుతున్నారు!” నవ్వాడు తను.

“ఆయన మహారాజుండీ! నన్ను కుటుంబంలో వొకవాడిలాగ చూస్తున్నారు!”

“అయితే జేమ్సన్ గారు యిలాగే చూసేవారా?”

ఆ ప్రశ్న వింటూనే రంగడి ముఖకవళిక హఠాత్తుగా మారిందని తనకి బాగా జ్ఞాపకం. తన ముఖం వేపు వొక క్షణం తేరిపార చూచి, “చిన్నప్పటినుంచీ ఆయన చేతుల్లో పెరిగా ననుకొండి! జేమ్సన్ గారు నన్ను స్వంత బిడ్డలా ప్రేమించేవారు!” అన్నాడు వుద్వేగంతో.

“మరి ఆయన దగ్గర్నుంచి యెందుకొచ్చేశావ్?”

“అదంతా యిప్పు డెందుకు లెండి!” రంగడు నిట్టూర్చాడు.

“అదికాదు రంగడా! అంత ప్రీతిగా పెంచిన ఆయనని వదలి పెట్టి యెందుకొచ్చావో తెలుసుకోవాలనుంది నాకు. యేం జరిగింది అసలు?”

“ఈరోజు కాదు. మళ్ళీ చెబుతాలే అయ్యి గారూ!”

అంటూ నిస్క్రమించాడు రంగడు, మళ్ళీ యేం ప్రశ్నలు వస్తాయో అన్న భయంతో.

రంగడు వూహా తెలియని బాలుడుగా వున్నప్పుడు వాడిని జేమ్సన్ గారు చేరదీశారు. ఆయన క్రైస్తవమత సూత్రాల్ని తు.చ తప్పకుండా అవలంబించేవాడు. అపారమైన భూతదయ ఆయనకి. అందుకే అనాధుడుగా వున్న రంగణ్ణి తన సంరక్షణలోకి తీసుకున్నాడు. రంగడు గొల్లలబ్బాయి. అయినా వాడిని తన మతంలో చేర్చేందుకాయనే ప్రయత్నం చేయలేదు.

ఇతర మతస్థులమీద తన మత భావాలు రుద్దడం అక్రమమని ఆయన సిద్ధాంతం. జ్ఞానం వచ్చాక కూడ రంగడి మత స్వాతంత్ర్యాన్ని జేమ్సన్ యెన్నడూ అవరోధించలేదు.

రంగడికి జేమ్సన్ గారంటే పితృసమానుడు. వో మారు జేమ్సన్ గారు వాడిని బొంబాయిలో ఆయన కూతురు దగ్గరకు పంపించితే, నాలుగు రోజుల తర్వాత చెప్పకుండా గుంటూరుకి చక్కా వచ్చేశాడట! అలా చేసినందుకు జేమ్సన్ గారు వాడిని పల్లెత్తు మాటనలేదు. యెందుకోవాల్సిదరికీ తెలుసు!

జేమ్సన్ కు రంగడిమీదున్న వాత్సల్యానికి మరోనిదర్శనం వాడు తనతో చెప్పాడు. వొకమారు జేమ్సన్ యింట్లో యేదో వెండి గ్లాసు మాయమైందిట! దొంగ యెవరైనదీ అంతు బట్టలేదు. రంగడి మీద వాడి యజమానికున్న అభిమానాన్ని చూచి కళ్లు కుట్టినవాళ్లు “ఇంటి దొంగ నీశ్వరుడైనా పట్ట లేడన్నట్టు మీ రంగడే ఆ గ్లాసుని కాస్తా తెగ నమ్మాడేమో!” అన్నారు. జేమ్సన్ ఆ మాటల్ని చెవిని బెట్టలేదు. రంగడి మీద అలాంటి అభాండాలు పడడం యిష్టంలేక ఆయనా ప్రస్తావనే మరి చెయ్యలేదు యింట్లో. “అంతాడైవకృప!” అని వూరుకున్నాడట!

ఇన్ని చెప్పివా రంగడు అసలు వుదంతం తన దగ్గర దాచాడు. యెంత ప్రయత్నించినా ఆ విషయం మాత్రం చెప్పాడుగాడు. వొకనాడు తను మరీ బలవంతం చెయ్యగా, తన మీద, రెండోసారి

బొంబాయి వెళ్ళినప్పుడు, యేదో అపనింద వేయబడిందని మాత్రం చెప్పాడు. ఆ అపనింద యేమిటో, యెందుకు వచ్చిందో మాత్రం చెప్పలేదు. వాడినుంచి ఆ విషయం రాబట్టే ఆశని తనిక వదులు కున్నాడు. జేమ్సన్ ద్వారానే ఆ వుదంతం తెలుసుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నాడు.

* * * * *

వొకనాడు అతను గుంటూరు వెళ్ళాడు. వెళ్ళి పని గట్టుకుని క్రిస్టియన్ కాలేజీ కెళ్ళి జేమ్సన్ ని కలుసుకున్నాడు. ఇస్టరూ కాఫీ ముగించి పార్కులోనికి వెళ్ళారు. ప్రపంచ పాఠాభ్యాస మయాక తను రంగడి విషయం ప్రసంగంలోకి తెచ్చాడు.

“రంగడు మాయింటి పక్కనే వున్న గోపాలంగారింట్లో వున్నాడని తెలుసా మీకు?”

“యే రంగడూ?” అని సాలోచనగా తనవేపు చూచి “వోహో! వాడా!” అని నిట్టూర్చాడు జేమ్సన్. ఆయన హృదయంలో యేదో పాత స్మృతులు కదిలిన సూచనగా ముఖ కవళిక మారింది.

“రంగడు క్షేమంగా వున్నాడా?” అని అడిగాడు కొన్ని క్షణాల పిదప.

“గోపాలంగారు వాణ్ని చాలానాస్తి ల్యంతోనే చూచుకుంటున్నారు!”

“పోనీలెండి! యెక్కడో ఒకచోట సుఖంగా వున్నాడుగా! అంతేచాలు!”

తను అడగదలుచుకున్న ముఖ్యమైన ప్రశ్న అప్పుడు వదిలాడు. “జేమ్సన్ గారూ! వొక విషయం అడగాలనివుంది మీ మనసుకి కష్టంగా వుండకుండావుంటే”

“దానికేం! అడగండి!”

“రంగడు అన్నేళ్ళుగా మీ దగ్గరే పెరిగి యెందుకు వెళ్ళిపోయాడండీ? యేమైనా అల్లరిచిల్లరి పనులు చేశాడా?”

“రంగ డలాంటివాడు కాదండీ! చాల బుద్ధిమంతుడు!” అన్నాడు జేమ్సన్ గద్దనికంతో.

“వాడిని మీరే పంపించివేశారా లేక తనంతటే ఇల్లు వదిలిపెట్టి పోయాడా?”

“నా బిడ్డలా పెంచుకున్న వాడిని నే నింటినుంచి పంపించివేస్తానా? వాడి మీద వొక నింద వచ్చింది. అందుకని చెప్పకుండా ఇల్లు వదిలిపెట్టాడు!” జేమ్సన్ గారూ మాటలు విచారస్వరంతో చెబుతుంటే తనకు జాలివేసింది. ఆయన మమకారం ఆశ్చర్యం కలిగించింది.

“అపనిందా? రంగడిమీదనా?”

“అవును. రంగడిమీద నిందవచ్చింది. అది పెద్ద గాధ. చెబుతావినండి. బొంబాయిలో వుంటున్న మా అమ్మాయి రంగడిని పంపమంటూ వ్రాసింది. పగలల్లా తన భర్త ఆఫీసులోనేవుండటంవల్ల వొంట రిగా ఇంట్లో వుండటం తనకి భయంగా వుందనీ, ఏపని ఐనా చేసిపెట్టే వాళ్ళే వరూ లేరని అన్నదామె ఉత్తరంలో. నాకంతిష్టంలేకున్నా రంగడిని బొంబాయి పంపాను. పంపిన వారం రోజులకే మా అల్లుడు నన్ను తక్షణం రమ్మంటూ వ్రాశాడు. వెళ్ళాను. యేముంది? అల్లుడు రంగడిమీద నిప్పలు గక్కుతున్నాడు. కూతురు ఏడుస్తూ కూచునివుంది. సంగతేమిటని అడిగితే రంగడు ఒకరోజు అమ్మాయి దగ్గర యేదో పిచ్చివేషం వెయ్యబోయాడట! అల్లుడిని శాంతపరిచి, రంగడికి తగిన

శిక్ష విధిస్తానని కూతుర్ని సమాధాన పరిచి రంగడితో తిరిగి వచ్చేశాను గుంటూరికి. నాకేమీ అర్థంకాలేదు. రంగ డలాంటి పని చేయడని నా అంతరాత్మ ఘోషించింది. అయితే కూతురు అబద్ధమాడటంగాని, వొకరిమీద అన్యాయంగా నింద వేసే స్వభావం కలదిగాదు. దోషి ఎవరో నా కిప్పటికీ తెలియదు. యదార్థం ఆ క్రీస్తు ప్రభువుకే తెలియాలి. నిందితుల్ని ఆయనే శిక్షిస్తాడు!”

అంతా విని తను అన్నాడు. “రంగ డిని మీరు అడిగి చూశారా?”

“యెందు కడగలేదూ? అడిగితే నేనే పాపం యెరగనంటూ నాకాళ్ల మీద పడ్డాడు. నేను వాణ్ణేమీ అనలేకపోయాను దాంతర్వాత!”

తను యోచనలో పడ్డాడు — కాదు సందిగ్ధంలో పడ్డాడు. జేమ్సన్ చెప్పడం చూస్తే ఆయన కూతురైనా చెడు నడవడిక కలదిగాదు. రంగణ్ణి తను స్వయంగానే చూస్తున్నాడు. వాడిలో తన కొక్క దుర్గుణమైనా కన్పించలేదు. అలాంటి

అర్భకుడు తన తండ్రితో సమానుడైన యజమాని కూతురు దగ్గర “పిచ్చి వేషం” వెయ్యడం నమ్మదగిన విషయంగా తోచలేదు. అయితే దాని ఆంతర్యం యేమిటి? తన బుర్రలో సైకోఅనాలిసిస్ గ్రంథాల పుటలు తిరిగాయి. కారణం స్ఫురించలేదు. సిగరెట్ వెలిగించి, పొగల్ని తిలకిస్తు యోచనలో పడ్డాడు.

తను నెలరోజుల క్రితం చదివిన “ద్విచైనీస్ రూం” అనే నవల గుర్తుకొచ్చింది. వివియన్ కానెల్ రచించిన ఆ పుస్తకంలోని వోవిచిత్ర సంఘటన తను యింకా మఠిచిపోలేదు. ఆ కథలోని వొక స్త్రీ తను ప్రేమించిన వ్యక్తి తనకి అలభ్యుడని గ్రహించి, తన తృప్తికోసం అతను తనకు వ్రాసినట్టుగా ప్రేమ లేఖలు సృష్టించి అతని ప్రతిష్ఠకు భంగం కలిగిస్తుంది. చివర కతను నిర్దోషి అని ఋజు వయ్యాక అవమానం భరించలేక ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది కృంగిన హృదయంతో.

ఆలోచనల కళ్లెంలాగి, సిగరెట్ చటుక్కున పారేసి లేచాడు తను.

Wanted agents for sale of our new design Fountainpens on Rs. 300/- to Rs. 500/- P. M. salary or commission basis. For samples and free terms apply to

Lawrence Brothers (A. M. T.) Nagdevi Bombay 3.